
Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs

BIJLAGE 2 BEHOREND BIJ DE REGELING MACRODOELMATIGHEID HOGER ONDERWIJS: AANVRAAGFORMULIEREN

Aanvraagformulier nieuwe opleiding of nevenvestiging (beleidsregel 25 juni 2018)

Basisgegevens

Naam instelling(en)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
Contactgegevens	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen Service Unit O&O Postbus 5375 6802 EJ ARNHEM
Naam opleiding	Ontwerpen van Eigentijds Leren (MOVEL)
Internationale naam opleiding	Design of Learning and Teaching
Taal	Nederlands
In geval dat de opleiding in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd: een toelichting op de aansluiting van de taalkeuze op de arbeidsmarktbehoefte	n.v.t.
In geval van een associate degreeopleiding, indien van toepassing: welke bve-instelling verzorgt mede de opleiding	n.v.t.
In geval van een joint degree-opleiding: welke instelling(en) verzorg(t)(en) mede de opleiding	n.v.t.
Opleidingsniveau (associate degreeopleiding, hbo bachelor, hbo master, wo bachelor, wo master)	HBO master
Inhoud (korte beschrijving opleiding)	Het beroep van leraar in het onderwijs verandert. De rol van de leraar is veelomvattend en complexer geworden. De diversiteit in het onderwijs neemt toe en scholen staan voor de uitdaging om maatwerk te realiseren in flexibele onderwijstrajecten. Voor vrijwel alle scholen is het recht doen aan verschillen tussen leerlingen een speerpunt in het strategisch beleid. In de Wet op het primair onderwijs van 1981 ¹ is vastgelegd dat <i>elk kind zich in eigen tempo en naar eigen aanleg moet kunnen ontplooien en dat de school een ononderbroken leerlijn moet hebben voor elk</i>

---

¹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2018-08-01> Hoofdstuk I, Artikel 8.

	<p><i>kind</i>. De OECD² geeft aan dat tevens de positie van de school verandert; het leren omgaan met snelle technologische en maatschappelijke veranderingen vereist meer verwevenheid tussen school, maatschappij en bedrijfsleven alsmede meer flexibiliteit in aanbod en methoden.</p> <p>De MOVEL leidt leraren op die hun kennis en handelingsrepertoire willen uitbreiden met betrekking tot eigentijds onderwijs en als actief lid van het schoolteam hun stuurkracht ('agency') willen inzetten om in het team aan een innovatievraagstuk passend bij de schoolontwikkeling. De masterleraren in opleiding leren betere en gefundeerde keuzes te maken t.b.v. het realiseren van eigentijds onderwijs in de klas en op school en deze keuzes ook beter te onderbouwen en te verantwoorden, het team mee te nemen in een innovatieproces en hier praktijkgericht onderzoek naar te doen. De masteropleiding wil hierbij bevorderen dat deelnemende leraren onderwijsinnovatie mede baseren op relevante wetenschappelijke kennis uit theorie en onderzoek (evidence-informed onderwijs). De masteropleiding bouwt hiermee voort op de bachelor-bekwaamheid en de ontwikkelde praktijkkennis.</p> <p>In deze bekostigingsaanvraag wordt regelmatig de term 'eigentijds' gebruikt, zie ook de titel 'Master Ontwerpen van Eigentijds Leren'. Tevens gebruiken we de term 'ontwerpen' omdat het in de MOVEL niet alleen gaat over het leren van leerlingen maar ook over het ontwerpen en verzorgen van onderwijs. Voor deze master is eigentijds onderwijs als volgt gedefinieerd: <i>Onderwijs waarin de leraar de leerlingen ondersteunt in de wereld van nu en voorbereidt op het leven in de wereld van morgen. In eigentijds onderwijs wordt bij zowel de leraar als bij de leerlingen een groot beroep gedaan op ict gelettertheid, probleemoplossingsvaardigheden, kritisch denken, creativiteit en sociale competenties (Kennisnet 2014). In eigentijds onderwijs is sprake van het personaliseren van leren, dit betekent dat leerlingen meer zelfregie in hun eigen leerproces krijgen en onderwijs beter wordt afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen. Hierbij worden (nieuwe) technologische en wetenschappelijke inzichten optimaal ingezet om dit te realiseren.</i></p> <p>Een masterstudent is in staat dit leren vorm te geven, uit te voeren, collega's te inspireren, te stimuleren en gesprekspartner te zijn en kan gezamenlijk koersen op versnelling van het vraagstuk. Dit alles vanuit de bedoeling om een transitie te realiseren, ter verbetering van de onderrwijservaring van leerlingen.</p>
<p>Inrichting van de opleiding (indicatie curriculum per jaar, vakken, leerlijnen)</p>	<p>Drie leerlijnen</p> <p>De masteropleiding is opgebouwd uit drie leerlijnen die samen leiden tot goed toegeruste 'masterleraren'. De beschreven leerlijnen geven richting aan de belangrijkste inhoud van de MOVEL en aan het innovatievraagstuk van de school die als een rode draad door de opleiding loopt.</p> <p>1) De pedagogisch-didactische leerlijn</p>

² <http://www.oecd.org/education/education-at-a-glance-2015.htm>

In deze leerlijn ligt de nadruk op het verwerven van (wetenschappelijk) gefundeerde kennis over hedendaagse vraagstukken omtrent bijvoorbeeld burgerschapsvorming en kansengelijkheid, en het maken van verantwoorde keuzes ten aanzien van dergelijke vraagstukken vanuit een geëxpliciteerd waardenkader, waarin de verschillende doeldomeinen van het onderwijs geadresseerd worden: kwalificatie, socialisatie en subjectivering (Biesta, 2010). Parallel daaraan ligt de nadruk op het verwerven van handelingskennis (hoe wijs te handelen in concrete onderwijssituaties) en het uitbreiden van het eigen handelingsrepertoire van de leraar met betrekking tot het ontwerpen van leeromgevingen, personaliseren van leren, zelfregulerende- en metacognitieve vaardigheden van leerlingen, en het monitoren en volgen van ontwikkeling van leerlingen. Het ontwerpen van onderwijs vanuit een waardenkader vraagt om competenties van een leraar die niet alleen gericht zijn op 'hoe technisch te handelen', maar ook (of vooral) gericht zijn op 'waartoe te handelen in het belang van de leerling in een specifieke situatie'. Om de laatste vraag te kunnen beantwoorden moeten leraren kunnen terugvallen op hun pedagogisch waarden en idealen (Biesta, 2011; Van Kan, Ponte, Verloop, 2013). In deze leerlijn wordt daarom aandacht besteed aan het versterken van de pedagogisch-didactische professionaliteit van leraren (vergelijk Pols, 2016), waarin pedagogisch bewustzijn, pedagogisch legitimeren en pedagogisch-didactisch handelen centraal staan (van Kan, 2018). Op basis van hun ideeën over goed onderwijs (waarbij leraren zich moeten verhouden tot hun team, leidinggevend, beleidskaders, wetenschappelijke inzichten en belangengroepen) kunnen leraren onderwijs ontwerpen dat recht doet aan de persoonlijke ontwikkeling en leerbehoeften van leerlingen (Ponte, 2009; Bartle, 2015; Bray & McClaskey, 2015).

2) De technologische leerlijn

In de wereld van nu en de wereld van morgen neemt technologie een belangrijke plaats in. Voor het ontwerpen van eigentijds onderwijs moet de leraar een visie ontwikkelen over de manier waarop technologie ondersteunend is aan het leren van de leerling en in de eigen praktijk naar deze visie kunnen handelen. Hiervoor is het van belang dat de leraar competenties ontwikkeld voor leren en lesgeven met ict en deze doelgericht kan inzetten door bijvoorbeeld de inzet van digitale (adaptieve) onderwijsprogramma's en learning analytics. Tevens is het van belang dat de leraar zelf ook ict-geletterd is (Voogt & Pareja Roblin, 2010). Dit zijn de instrumentele-, de informatie- en de mediavaardigheden van de leraar. Tegelijkertijd wordt benadrukt dat ict-geletterdheid op zichzelf niet voldoende is om leren en lesgeven met ict in de onderwijspraktijk te realiseren (Kennisset, 2014; Voogt, Fisser en Tondeur, 2010). Het TPACK-model van Mishra en Koehler (2006) laat zien wat nodig is om beredeneerde en verantwoorde keuzes te kunnen maken in het didactisch inzetten van ict: een expliciete verbinding tussen de pedagogisch-didactische vaardigheden, de vakinhoud en de technologie die dit kan ondersteunen. Daarbij moet rekening worden gehouden met de context waarbinnen het onderwijs wordt gegeven. Leraren moeten vanuit dit model beredeneerd competent zijn op de domeinen vakinhoud, pedagogiek en technologie, maar ook de interactie tussen de domeinen begrijpen en kunnen expliciteren (Voogt, et.al., 2013).

3) De veranderkundige leerlijn

Dit betreft de stuurkracht of ook wel de 'professionele agency' van leraren. De professionele agency maakt deel uit van de professionaliteit van leraren en is cruciaal bij het vormgeven van onderwijs in een onderwijscontext die in beweging is. Professionele agency zorgt ervoor dat leraren gericht en doelbewust onderwijspraktijken veranderen om de ontwikkeling en het leren van leerlingen te bevorderen (Oolbekkink-Marchand, 2018). Ontwerp- en onderzoeksactiviteiten horen ook bij deze leerlijn vanwege de impact die deze activiteiten kunnen hebben op het leren van de leerling, op de leraar zelf als persoon, op hun collega's en op de schoolorganisatie of scholen daarbuiten (Oolbekkink-Marchand, Leeferink & Meijer, 2018; Frost & Durrant, 2002). Van masterleraren wordt verwacht dat zij hun potentieel gaan inzetten om het eigentijds onderwijs in de context van hun school doelgericht te versterken. Dit kan alleen als de leraar in een goed ontwikkeld netwerk opereert (Stoll et al., 2006; Priestley et al, 2015). Daarom legt deze masteropleiding de nadruk op 'professionele agency' gekoppeld aan teamleren en is bij de intake van de aankomende masterleraren van belang dat er op de school waar de leraar werkt voorwaarden worden geschapen voor een dergelijk netwerk in de vorm van professionele leergemeenschappen (Stoll et al., 2006). Teamleren is van belang voor duurzame schoolontwikkeling en verandering. De masteropleiding besteedt aandacht aan de rol van de leraar in het team. De student moet in staat worden gesteld om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de samenwerking tussen collega's, door collega's te stimuleren en te begeleiden hierin en door een gesprekspartner en rolmodel te zijn. Dit alles met de bedoeling om een transitie te realiseren naar eigentijds onderwijs, ter verbetering van het leren van leerlingen. De veranderkundige leerlijn is vertaald naar het versterken van de professionele agency van de leraar op het niveau van het primaire proces, leren in het team en het doen van onderzoek om een bijdrage te leveren aan het innovatieproces naar eigentijds onderwijs op schoolniveau.

Beoogde leerresultaten

De drie leerlijnen van de master zijn vertaald naar zes beoogde leerresultaten van de opleiding³. De leerresultaten vormen de basis voor het onderwijsprogramma.

Om de beoogde leerresultaten te concretiseren zijn uitgangspunten voor het ontwerp van de master geformuleerd⁴. Deze uitgangspunten bieden concrete handvatten voor het inrichten en vormgeven van het curriculum in deze master.

Inhoud van het curriculum

Het curriculum beslaat twee studie jaren in deeltijd (elke studiejaar 30 ec) en is opgebouwd uit twee grote onderwijseenheden (owe's). Het eerste jaar staat de owe: 'Eigentijds onderwijs in de groep (micro)' centraal. Het tweede jaar de owe: 'Eigentijds onderwijs op school (meso)'.

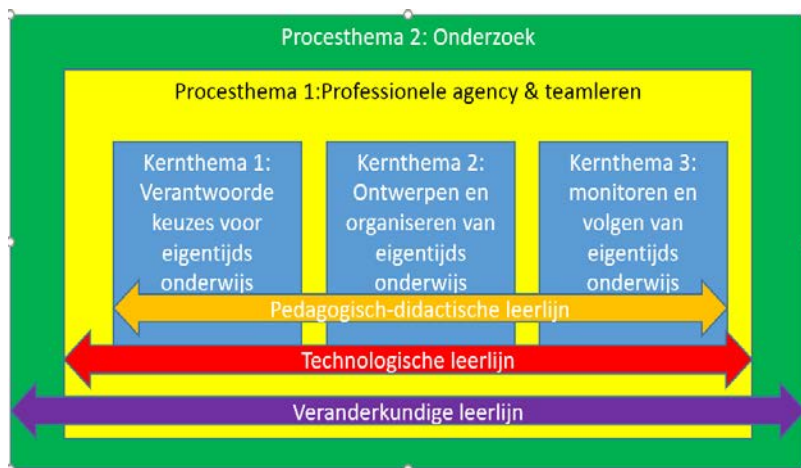
De twee OWE's worden gevoed vanuit vijf thema's, die samen invulling geven aan de pedagogisch-didactische, technologische en veranderkundige leerlijnen van de opleiding. Drie van deze vijf thema's zijn gericht op het verdiepen en verbreden van de kennis en het handelingsrepertoire van de leraar in het primaire proces met betrekking tot eigentijds onderwijs. Omdat deze drie thema's zich richten op kerntaken van de leraar worden dit de *kernthema's* genoemd (McKenney,

³ Beoogde leerresultaten (bijlage 1).

⁴ Uitgangspunten master (bijlage 2).

2017). Twee thema's zijn meer overkoepelend en ondersteunen de ontwikkeling van de stuurkracht van leraren ten aanzien van het primaire proces in de klas en de onderwijsontwikkeling op schoolniveau. Dit worden de twee *procesthema's* genoemd.

In onderstaand figuur wordt de relatie gelegd tussen de thema's en de leerlijnen. In het midden van het schema staan de drie kernthema's en er omheen de twee ondersteunende procesthema's. De pedagogisch-didactische leerlijn van de MOVEL is vertaald naar de drie kernthema's en loopt dwars door deze kernthema's heen. De technologische leerlijn loopt door de drie kernthema's en procesthema 1. Leidende vragen bij elke kernthema zijn steeds: op welke wijze kan technologie ondersteunend zijn? Wat betekent dat voor mijn lesgeven en voor het leren van de leerlingen? De veranderkundige leerlijn loopt door de vijf thema's heen. Dat laat zien dat de veranderkundige leerlijn is vertaald naar het versterken van de professionele agency van de leraar op het niveau van het primaire proces, leren in het team en het doen van onderzoek om een bijdrage te leveren aan het innovatieproces naar eigentijds onderwijs op schoolniveau.

Studielast	60 EC
Vorm van de opleiding (voltijd, deeltijd, duaal)	Tweejarige deeltijdopleiding
Gemeente of gemeenten waar de opleiding wordt gevestigd	Nijmegen
Doelgroep van de opleiding	Doelgroep is leraren primair onderwijs en directeuren primair onderwijs met een onderwijstaak. Er is al concrete belangstelling uit het werkveld voor studiejaar '19-'20. Deze nieuwe master wordt door het opleidingsinstituut en het werkveld samen ontwikkeld. De Subsidieregeling Teambeurs primair onderwijs (2017) ⁵ is door een bevoegd gezag voor basisonderwijs aangevraagd om daarmee als werkveld de gelegenheid te krijgen samen met een instelling voor hoger onderwijs een nieuwe masteropleiding te ontwikkelen, die

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039462/2017-04-14>
<https://www.dus-i.nl/subsidies/teambeurs-primair-onderwijs>

	<p>gericht is op teams van leraren en teamontwikkeling. Hierdoor kan beter worden aangesloten bij de vragen van school en schoolbestuur over schoolontwikkeling.</p> <p>Het gaat om een te behalen individuele mastergraad. Iedere deelnemer werkt in de master aan een innovatievraagstuk die is gericht op de context van de eigen leer- en werksituatie.</p> <p>De ondertekende subsidieaanvraag⁶ voor de kosten van het ontwikkelen van een masteropleiding, behorende bij de subsidieregeling, is in de bijlagen opgenomen.</p>
Croho (sub)onderdeel en motivering	Onderwijs
Geplande startdatum opleiding of nevenvestiging	september 2019
ISAT code van de opleiding (indien bekend)	n.v.t.
BRIN code van de instelling	25 KB
Indien nadere vooropleidingseisen worden gesteld; voorstel daartoe	<p>Er is sprake van een bekostigde professionele masteropleiding in deeltijd. Daarop zijn de algemeen geldende instroomeisen voor een masteropleiding van toepassing. Voorwaarden voor toelating tot de deeltijdopleiding zijn conform de WHW:</p> <ul style="list-style-type: none"> - minimaal een hbo-diploma of bachelor, bij voorkeur met een B-lerarenopleiding, opleidingskunde, pedagogiek; dan wel een hbo-opleiding of wo-opleiding met een educatieve minor; - de intakeprocedure wordt met een positief studieadvies afgerond. <p>Onderdeel van de intake is de verkenning van het innovatievraagstuk van de werkplek en onderwijservaring.</p>
Indien capaciteitsbeperking wordt ingesteld; de hoogte ervan	n.v.t.

⁶ Ondertekende aanvraagformulier en toekenning (bijlage 3).